

Số: 01/2025/QĐ-VDS

Ninh Bình, ngày 14 tháng 7 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 7 – NINH BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên họp: Ông Nguyễn Văn Quang;

Thư ký phiên họp: Bà Lê Phương Thủy – Thư ký Toà án nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình tham gia phiên họp: Ông Trần Anh Đức - Kiểm sát viên.

Ngày 14/7/2025, tại trụ sở Toà án nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 02/2025/TLST-VDS ngày 22/4/2025 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 02/2025/QĐST-VDS ngày 07/7/2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà Đinh Thị T, sinh ngày 20 tháng 4 năm 1964; căn cước công dân số: 036164000....; nơi cư trú: Tổ dân phố Đặng X, phường Hưng L, TPND, tỉnh Nam Định (Nay là phường Mỹ L, tỉnh Ninh Bình).

- **Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự:** Ông Đặng Ngọc H, sinh ngày 15 tháng 4 năm 1964; căn cước công dân số: 036064002....; nơi cư trú: Tổ dân phố Đặng X, phường Hưng L, TPND, tỉnh Nam Định (Nay là phường Mỹ L, tỉnh Ninh Bình).

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:** Chị Đặng Thị Thu H, sinh ngày 30 tháng 8 năm 1994; căn cước công dân số: 036194011....; nơi cư trú: Tổ dân phố Phú L, phường Cam P, thành phố Cam R (Nay là phường Cam R), tỉnh Khánh Hoà.

Tại phiên họp: Bà Đinh Thị T và chị Đặng Thị Thu H cùng có đơn xin vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

1. Trong đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 17/4/2025, biên bản lấy lời khai ngày 09 tháng 5 năm 2025 và quá trình tham gia tố tụng, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Đinh Thị T trình bày:

Năm 1987, bà kết hôn với ông Đặng Ngọc H. Quá trình chung sống, vợ chồng bà có 02 con chung là Đặng Ngọc P (đã chết năm 2022) và Đặng Thị Thu H, sinh năm 1994. Tiền sử ông Đặng Ngọc H là người khoẻ mạnh, lao động và sinh hoạt

hoàn toàn bình thường, sống hiền lành hòa đồng cùng mọi người. Đến khoảng năm 2000, ông H phát bệnh với những biểu hiện bất thường như thường xuyên mất ngủ, đầu óc hoang tưởng, đi lang thang, tự tưởng tượng những điều không có thật, cười nói lảm nhảm một mình, đập phá đồ đạc, đánh chửi vợ con và chửi bới hàng xóm xung quanh. Qua tư vấn của bác sỹ, bà đã cho ông H sử dụng thuốc ngủ thì bệnh tình có giảm nhưng chỉ được một thời gian ngắn lại tái phát. Khoảng từ năm 2015 trở lại đây thì tình trạng bệnh của ông H ngày càng nặng, hiện không còn khả năng nhận thức, không nhớ được người thân và luôn sợ hãi, chân tay co rúm không đi lại được nên mọi sinh hoạt của ông H đều do bà phục vụ. Ngày 11/11/2024, bà đưa ông H đến điều trị tại Bệnh viện Tâm thần tỉnh Nam Định và đến ngày 29/11/2024 được ra viện. Sau khi ra viện, ông H vẫn sử dụng thuốc theo chỉ định của bác sỹ nhưng bệnh tình vẫn không thuyên giảm. Hiện ông H đang hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo Quyết định về việc trợ cấp xã hội số 1588/QĐ-UBND ngày 01/4/2025 của Ủy ban nhân dân TPND, tỉnh Nam Định. Nay bà yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Đặng Ngọc H là người mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định bà là người giám hộ cho ông Đặng Ngọc H.

2. Tại bản tự khai ngày 19/5/2025, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là chị Đặng Thị Thu H con gái của bà Đinh Thị T và ông Đặng Ngọc H thống nhất với lời khai của bà T về mối quan hệ gia đình, tình trạng sức khỏe tâm thần của ông Đặng Ngọc H. Nay bà Đinh Thị T yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Đặng Ngọc H là người mất năng lực hành vi dân sự thì chị nhất trí và đề nghị Tòa án chỉ định bà Đinh Thị T là người giám hộ cho ông Đặng Ngọc H.

3. Tại biên bản xác minh thu thập chứng cứ ngày 14/5/2025, tổ dân phố Đặng X, phường Hưng L, TPND cung cấp: Từ khoảng năm 2000, ông Đặng Ngọc H đã có những biểu hiện bất thường như đi lang thang, cười nói lảm nhảm một mình, chửi bâng quơ. Đến khoảng từ năm 2015 đến nay tình trạng bệnh của ông H ngày càng nặng hơn, hiện không đi lại và giao tiếp được với mọi người xung quanh, nhận thức kém, không tự chủ cá nhân được. Tất cả mọi sinh hoạt hàng ngày của ông H đều do bà vợ là Đinh Thị T phục vụ.

4. Tại giấy chứng nhận sức khỏe tâm thần số: 532/GCN-BVTT ngày 29/11/2024 của Bệnh viện Tâm thần tỉnh Nam Định kết luận ông Đặng Ngọc H mắc bệnh: Tâm thần phân liệt thể Paranoid, là bệnh tâm thần mạn tính.

5. Sau khi thụ lý việc dân sự, Tòa án nhân dân TPND, tỉnh Nam Định (Nay là Tòa án nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình) đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với ông Đặng Ngọc H. Tại bản kết luận số 184/BBGĐTC ngày 25/6/2025 của Viện Pháp y Tâm thần trung ương kết luận:

- Tại thời điểm giám định (hiện tại) ông Đặng Ngọc H bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể Paranoid, theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh là: F20.0 (Bệnh ở giai đoạn sa sút trí tuệ).

- Tại thời điểm đã nêu, ông Đặng Ngọc H mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi.

6. Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự:

- Về quá trình tiến hành tố tụng: Thẩm phán và Thư ký Tòa án đã tuân thủ đúng các quy định của pháp luật. Các đương sự đã được Tòa án đảm bảo thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình theo quy định của pháp luật.

- Về giải quyết việc dân sự: Căn cứ Điều 376, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự 2015; Điều 22, Điều 47, Điều 49, Điều 53 và Điều 54 của Bộ luật Dân sự 2015, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của bà Đinh Thị T về việc tuyên bố ông Đặng Ngọc H là người mất năng lực hành vi dân sự; cử bà Đinh Thị T làm người giám hộ cho ông Đặng Ngọc H.

Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Đinh Thị T được miễn nộp lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân TPND, tỉnh Nam Định nhận định:

[1] Về tố tụng:

Quan hệ pháp luật giải quyết: Người yêu cầu bà Đinh Thị T không có tranh chấp, nhưng có yêu cầu Tòa án công nhận một sự kiện pháp lý là căn cứ làm phát sinh quyền, nghĩa vụ dân sự. Do đó, đây được xác định là yêu cầu giải quyết việc dân sự.

Thẩm quyền giải quyết: Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự ông Đặng Ngọc H, sinh năm 1964 có nơi cư trú tại tổ dân phố Đặng X, phường Hưng L, TPND, tỉnh Nam Định (Nay là phường Mỹ L, tỉnh Ninh Bình). Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự thì Tòa án nhân dân TPND, tỉnh Nam Định (Nay là Tòa án nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình) thụ lý giải quyết việc dân sự là đúng thẩm quyền.

Sự vắng mặt của đương sự: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Đinh Thị T và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan chị Đặng Thị Thu H vắng mặt do có đơn đề nghị Tòa án giải quyết vắng mặt. Căn cứ các khoản 2, 3 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành giải quyết việc dân sự vắng mặt các đương sự.

[2] Về nội dung: Ông Đặng Ngọc H là người có những biểu hiện bất thường kéo dài đã nhiều năm như mất ngủ thường xuyên, nói lảm nhảm một mình, chân tay co cụm không đi được, không tự ăn uống và vệ sinh cá nhân, ít giao tiếp với người xung quanh và hay bực tức, cáu gắt vô cớ. Bà Đinh Thị T cùng gia đình đã đưa ông H đi khám và điều trị tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Nam Định nhưng tình trạng bệnh của ông H vẫn không tiến triển. Căn cứ Giấy chứng nhận sức khỏe tâm thần số: 532/GCN-BVTT ngày 29/11/2024 của Bệnh viện Tâm thần tỉnh Nam Định kết luận thì ông Đặng Ngọc H mắc bệnh: Tâm thần phân liệt thể Paranoid, là bệnh tâm thần mạn tính.

Ngày 21/5/2025, Tòa án nhân dân TPND, tỉnh Nam Định (Nay là Tòa án nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình) đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần số 02/2025/QĐ-TA đối với ông Đặng Ngọc H. Tại bản kết luận số 184/BBGĐTC ngày 25/6/2025 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương kết luận:

- Tại thời điểm giám định (hiện tại) ông Đặng Ngọc H bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể Paranoid, theo Phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh là: F20.0 (Bệnh ở giai đoạn sa sút trí tuệ).

- Tại thời điểm đã nêu, ông Đặng Ngọc H mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi.

Như vậy, bà Đinh Thị T yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Đặng Ngọc H là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với quy định tại Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015; Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 nên được Tòa án chấp nhận.

[3] Về xác định người giám hộ: Bà Đinh Thị T vợ ông Đặng Ngọc H là người yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Đặng Ngọc H mất năng lực hành vi dân sự và đề nghị được làm người giám hộ cho ông Đặng Ngọc H. Bản thân ông Đặng Ngọc H được xác định là người mất năng lực hành vi dân sự nên cần phải có người giám hộ. Căn cứ khoản 1 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015 thì bà Đinh Thị T sẽ là người giám hộ đương nhiên của ông Đặng Ngọc H. Do đó, bà Đinh Thị T có đầy đủ các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

[4] Về lệ phí: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Đinh Thị T là người cao tuổi và thuộc diện hộ cận nghèo nên được miễn lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149; 361; 367; 370; 371; 372; 376 và 378 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

- Căn cứ các Điều 22; 46; 47; 48; 49; 51; 53; 54; 57; 58 và 59 Bộ luật dân sự năm 2015;

- Căn cứ khoản 2 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về án phí và lệ phí Tòa án.

- Căn cứ Điều 2 Luật Người cao tuổi.

1. *Về yêu cầu:* Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Đinh Thị T về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

- Tuyên bố ông Đặng Ngọc H, sinh năm 1964; căn cước công dân số: 036064002532; nơi cư trú: Tổ dân phố Đặng X, phường Hưng L, TPND, tỉnh Nam Định (Nay là phường Mỹ L, tỉnh Ninh Bình) là người mất năng lực hành vi dân sự.

- Bà Đinh Thị T, sinh năm 1964; căn cước công dân số: 036164000207; nơi cư trú: Tổ dân phố Đặng X, phường Hưng L, TPND, tỉnh Nam Định (Nay là phường Mỹ L, tỉnh Ninh Bình) là người giám hộ đương nhiên của ông Đặng Ngọc H.

Trong phạm vi giám hộ, bà Đinh Thị T thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

2. *Về lệ phí:* Miễn nộp tiền lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự đối với bà Đinh Thị T.

3. *Về quyền kháng cáo, kháng nghị:* Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải

quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày được tổng đạt hợp lệ quyết định giải quyết việc dân sự theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Viện kiểm sát nhân dân khu vực 7 – Ninh Bình có quyền kháng nghị trong hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định giải quyết việc dân sự; Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định giải quyết việc dân sự.

Nơi nhận:

- Đương sự;
- TAND tỉnh Ninh Bình;
- VKSND KV7-Ninh Bình;
- Phòng THADS KV7-Ninh Bình;
- UBND phường Mỹ L, Ninh Bình;
- Hồ sơ việc dân sự;
- Lưu: VP.

THẨM PHÁN – CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Nguyễn Văn Quang